

tej priliki je v tolažbo ustavovercev objavil zagotovilo, da v vseh družih vprašanjih se ne bode ločil od stranke ustavoverske. Baron Žvegel ostane tedaj ustavoverec „von reinsten Wasser.“

— Gospod c. k. deželni predsednik vitez Kalina je včeraj z Dunaja, kjer je več dni bival, prišel v Ljubljano nazaj.

— (Iz seje deželnega odbora 28. nov. in 6. dec.) Sklenilo se je, da se deželni odbor obrne na ministerstvo zaradi naprave dolenske železnice in da se deželna vlada naprosi, to stvar podpirati; — vsem županstvom se pošlje okrožnica zaradi tega, kako imajo občine skrbeti in postopati, da se pridobijo in plačajo stroški za zidanje cerkva in za napravo cerkvenih potreb; — občini Zagorje na Notranjskem se je dovolila 20% občinska priklada na vžitnino, občini Dobljče in Tanča gora pa pogojno 25% priklada na direktne davke; — dražbena oddaja priprege in hrane za odgonce v Ljubljani za 1880. se je potrdila.

— (Tudi drugi batalijon) našega domačega junaškega polka, ki je iz Bosne došel v Ljubljano, je bil, kakor prvi, na strelišču zvečer 7. dne t. m. z veliko častjo pogostovan. Kmalu, ko so se gospodje častniki in vojaki za mizo vsedli, pričele so se napitnice, med katerimi je bila prva presvitlemu cesarju kot najvišemu gospodu naše armade; nemški je napil g. župan Lašan, slovenski pa naš gosp. Franjo Bučar. Sledile so potem napitnice c. k. vladnega zastopnika, deželnega glavarja, katere so odzdravljali mnogi gospodje častniki. Gospod Bučar je izvršno lepo napil častnikom in vojakom in pa gosp. vojaškemu nadzdravniku, ki je naše vojake tako zdrave pripeljal domu. Čemu neki se je zopet ptujec dr. Kraus, „Tagbl.“ vrednik, silil med naše domače zadeve?!

— (Tukajšnji otroški bolnišnici) je presvitla cesarica podarila 100 gold.

— (Beseda v čitalnici 8. dne t. m.) je vkljub hudi zimi napolnila dvorano popolno in občinstvo jo je zapustilo jako zadovoljno, kajti obé igri če tudi sami po sebi ne velike dramatične vrednosti: „Sredstva ljubezni“, poslovenjena po gosp. Jeločniku, in še posebno burka: „Pri meni bodi!“ s petjem, poslovenjena od g. Alešovca, ste v vseh nalogah dobro izvršeni izbudili veliko veselost. Gospej Jeločnikovi in gospici Namretovi in pa gospodom Jeločniku, Juvančiču in Kajzeli gré hvala za prijetni večer, pa tudi gosp. pevcem, ki so serenado na občno priznanje lepo nam popevali. Ne moremo si pa kaj, da ne bi tudi spohvalo omenili lične one sobe, v kateri ste se igri vršile, res tako lične, kakoršne dozdej še nismo videli na našem odru.

— (Delitev zimske obleke ubogim šolskim otrokom), katero je po 14letni navadi z darovi usmiljenih ljudi oskrbel komité dobrotnih gospé in gospodičin, bode prihodnjo nedeljo dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani. Obdarovanih bo 80 otrok, 40 ubozih šolarjev in 40 šolaric s popolno zimsko obleko. Dobrotniki in dobrotnice, ki so z blagom ali denarjem pripomogli k tej dobrodelni napravi, se uljudno vabijo k tej delitvi.

— (Zima) pritiska letos nenavadno hudo; prerokovanje o Martinovem, da ne bode zima mrzla, je po takem na laž postavljeno. Predvčerajšnjem — tako se nam poroča iz okolice Gradca — je bil ondi tak mrz, da so ubogi tički mraza otrpneni mrtvi na zemljo padali. Usmilimo se svojih velikih dobrotnikov, ki nam vrte trebijo škodljivih gosenic, vsaj s tem, da jim sem ter tje pokladamo kakega zrna za živež, ki ga o taki zimi nikjer ne dobijo.

— (Goveje kuge) po razglasu c. k. deželne vlade ni več v litijskem okraji nikjer.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V zbornici poslancev ni bil po večdnevni in deloma viharni razpravi ves načrt vojne postave tako sprejet kakor ga je predložila vlada. §. 1 je bil sprejet po vladnem predlogu, ker za obveljavo zadostuje navadna večina glasov, zoper §. 2. pa, kateri določuje, da bi se nabiranje letnega števila vojaških novincev (54.000 mož) dovolilo za 10 let, so glasovali „ustavoverci“ tako trdovratno, da ta §. ni dobil dvetretjinske večine. Govorili so za vladni načrt mnogi poslanci naše (avtonomistične) stranke tako izvrstno in minister Horst je z ozirom na vojaščino družih držav tako sijajno izpričal potrebo, da se sprejme vladni načrt, al vse ni pomagalo nič, — ustavovercev cela tropa je gnala svoje strankarsko, protivladno koló tako nelojalno, da omenjeni §. 2. ni dobil dve tretjini glasov. Škoda, da nimamo prostora obširno povedati, kaj so govorili poslanci naše stranke, kakor Clam-Martinić, Rieger in drugi, obljubimo pa, da prinesemo drugi pot celi govor Riegerjev; danes priobčimo polovico govora našega poslanca Kluna, ki je gorke solil ustavovercem in jim hudo za kožo segel, zato so ga zasmehovali, ker mu niso bili kos drugače odgovoriti. Sploh je v ustavoverskem besedovanju bilo „veliko dima, a malo ognja“, vendar smo ustavovercu Tomaszuku zato hvaležni, da je ministra Taaffe-a pozval na dvoboj, v katerem smo zvedeli, da je vlada zdaj na naši strani, na strani pravice. Tehtni govor grofa Taaffe-a se je glasil tako le:

Slavna zbornica! Nisem bil namenjen o tem važnem vprašanju oglasiti se; tudi treba bi ne bilo, ker se je to vprašanje z vladnega prostora uže sijajno branilo. Al danes mi je ravno predgovornik (Tomaščuk) skazal čast, da me je osebno napadel, toraj mislim, da mi je dolžnost, te napade z nekaterimi besedami odbiti. (Dobro! na desni.) Gosp. predgovornik je namreč rekel: „Ministerstva predsednik, ki je zdaj vladi na čelu, je prav tisti, ki je bil na čelu tudi ministerstvu Giskra-Herbstovemu (Bürgerministerium) — in se je zato — če smem rabiti neparlamentarno besedo, za katero prosim uže naprej zamere — o meni norčeval. (Klici: „oho!“ — na levi. — „Res je!“ na desni. Govornik nadaljuje s povzdignjenim glasom.)

Gospôda moja! Jaz sem bil res onemu ministerstvu na čelu; poklicalo me je na to mesto zaupanje Nj. Veličanstva cesarja o času gotovo zelo nevarnem; udal sem se temu klicu in bil sem več časa na čelu onemu ministerstvu. Al razmere so postale take, da se tako ni dalo več vladati Avstriji v prid. (Dobro! na desni. — Čujte! na levi) in zgodilo se je zato, kar gospodje gotovo še pomnite, da se je ministerstvo razdvojilo v večino in manjšino. (Dobro! res je! — na desni.) Na čelu manjšine sem bil jaz in tu potezal se za taka načela, ki so še dandanes moja načela. (Dobro!) Pokazala pa se je potreba, da, če imati biti v Avstriji res pravo parlamentarno življenje, mora biti državni zbor ves, cel, to je tak, da so vsi narodi lepega cesarstva našega v njem zbrani in dajo besedi svoji veljavo. (Dobro!) Skušal sem toraj, takim poslanecem, ki zastopajo lepe dežele in veliko davkoplačevalcev ter so res znani veljavni možje, dati politično mogočnost, udeležiti se ustavnega življenja. (Klici na levi: Čujte! — Živahno ploskanje in pritrdjevanje na desni; na levi klici: Ustava! neverjetno! Govornik naj se posvari!)

Hvala Bogu, da ti možje so prišli le-sem in se udeležujejo ustavnega življenja (dobro! na desni) in jaz mislim, da je s tem storjen uže velik korak naprej za vtrjeenje ustavnega življenja v Avstriji. (Dobro! na desni.) Očitalo se je, da je sedanje ministerstvo neka zmes mi-

nisterstva in da se eni strani smehljá, drugi pa žuga. Gospôda! to ministerstvo si je stavilo za cilj svoj spravo in sporazumljenje med narodi, zato mislim, da je to smehljanje, ki pa ni bilo enostransko, vendar nekoliko opravičeno.

Dalje se je očitalo, da vlada nima nobenega cilja; to ni istina; vlada ima svoj cilj, in ta je: narode avstrijske sprijazniti med seboj, sprijazniti jih na temelju skupne ustave avstrijske. (Dobrokljici in ploskanje na desni.)

V enem pa — moram reči — sem s predgovornikom istih misli: on bi namreč rad imel večino avstrijsko, a ne narodne. Avstrija pa je sestavljena z raznih narodov, katerim vsem se morajo pravice varovati. (Živahno priznanje in ploskanje na desni.) Če narodi drug ob drugem bivajo in se zavedajo svojih pravic ter jih tudi uživajo, si bodo radovoljni podali rokó v prid veliki in celi Avstriji. (Dobro! na desni.)

Pa tudi o tem se strinjam s predgovornikom, da se ne dá vladati, če se Nemci ob steno pritiskajo; al tudi Slovani in pa drugi v Avstriji živeči narodi se ne smejo pritiskati ob steno (dobro! dobro! na desni), vsi imajo v naši Avstriji enake pravice, vsaj ravno razni narodi skup so Avstrija in so Avstrijci, in če si ti pripoznajo med seboj enake pravice in jih tudi vlada pripoznava, potem, gospôda, bodo vsi tudi dobri, vrli Avstrijci. (Živahen plosk na desni, oporekanje na levi; levičnjaki so razburjeni.)

Vojna postava je šla brž v obravnavo zbornici gospôski, in kakor nam telegrami poročajo, je odbor, za posvet postave izvoljen, 9. dne t. m. enoglasno sprejel od poslanske zbornice odbiti §. 2. vojne postave. Po takem tedaj ni dvombe, da ga tudi cela zbornica gosposka sprejme. Po tem roma postava še enkrat v zbornico poslancev in če jo ta zavrže, čeravno je ogerski državni zbor jo popoleoma po vladnem predlogu sprejel, kaj pa potem? Tù se zopet kaže prečudna anomalija dualizma! — „Čas“ piše, da bo, če se postava vdrugič zavrže, Taaffe odstopil, po tem pa na vrsto pride ministerstvo državnopravne stranke, najbrže Hohenwart. Koliko je resnice na tej govorici, bode prihodnost kmalo pokazala.

— Kateri dan se prične zborovanje delegacij na Dunaji, ni še prav gotovo, vsakako se pričnó med 15. in 18. dnevom t. m.

V delegacijo avstrijsko so Čehi med družimi izvolili grofa H. Clam Martinica, kneza Lobkovica, dr. Riegerja in dr. Zeithamerja, — Dalmatinci dr. Klaiča in za njega namestnika Borellia, — Štajerski slovenski poslanci niso hoteli voliti, ker jim poslanci nemškega Štajerja niso hoteli dovoliti ne enega poslanca v delegacije, — Nemci so si izbrali dr. Rechbauerja in barona Walterskirchna, za nju namestnika pa dr. Foreggerja, — Korošci so izvolili Ritterja in za njega namestnika Nischelwitzerja, Kranjci grofa Hohenwarta in za namestnika dr. Poklukarja, — Istrijani so si izbrali Franceschia in za namestnika Viteziča, — Goričani Winklerja in dr. Pajerja za namestnika, — Tržačani Wittmana in za namestnika dr. Rabla, in tako tudi ostale dežele pošljejo svoje zastopnike v delegacijo.

— Ministerstvo je zbornici poslancev predložilo načrt obrtnijske postave (Gewerbeordnung), ki deloma predrugačuje, deloma pa dopolnjuje dozdanje veljavno postavo. Ta načrt spada na 3 oddelke: 1. oddelek obravnava razmere obrtnijskih pomočnikov in delavcev, — 2. oddelek: obrtnijske nadzornike (Gewerbsinspektoren), — 3. oddelek pa obrtnijske pomočne blagajnice. — Mnogo dobrega zrnja — tako pravijo izvedenci — je v tej novi avstrijski postavi; obrtnijski nadzorniki pa, katerim nalog je nadzorovati nad tem, da se določila te postave izpolnujejo, so na Angleškem, v Švajci, na Francoskem, v Nemčiji itd. uže davno vpeljani, bodo nam nova naredba. Ker je preuredba nesrečne dosedanje obrtnijske postave na korist obrtnijstvu in rokodelstvu živa potreba, zbornica menda tudi ne bode odlašala, se kmalu lotiti obravnave te postave.

— Telegrafična priznanja iz mnogih slovanskih krajev od občin itd. dohajajo ministru Taaffe-u.

Ogersko. — Hude povodnje reke Körös žugajo Velikovardinu in pa reke Maroš Aradu z veliko nevarnostjo.

Cetinje. Telegram od 8. dec. t. m. naznanja, da 6. dne t. m. je bila velika bitka med Črnogorci in Albanezi pri Veliki ob Limu. Okoli 1000 Arnavtov je na bojišči mrtvih obležalo. Tudi zgube zmagonosnih Črnogorcev so precejšnje, kakih 100 je mrtvih ranjenih, pa tudi kakih 100.

Vabilo na naročbo „Novic“ za leto 1880.

Leto gre h koncu in čas novih naročil na časnike je blizo.

Z letom 1880. nastopijo „Novice“ svoj 38. tečaj. Dobro znanim po vsem Slovenskem, pa tudi zunaj mej Slovenije ni jim treba na dolgo in široko razkladati svojega programa; zato rečejo le to, da, kar so bile 37 let, ostanejo nepremakljivo tudi v prihodnje: neutrudljive delavke za vsestranski blagor in pravo omiko našega naroda pa neustrašljive boriteljice za narodne pravice njegove na stališči državnopravnem. Trojne svetinje staroslovenskega gêsla tudi v prihodnje ne bodo zatajevale, kakor tudi popolne neodvisnosti svoje nikomur prodale, naj pridejo časi kakoršni koli.

V to ime vabimo rodoljube na naročbo našega lista in ob enem z iskreno zahvalo za podporo dozdanjo prosimo uljudne pomoči tudi v v prihodnje naše častite prijatelje dopisovalce.

Naročnina „Novicam“ ostane, kakor je bila dozdanj:

v tiskarnici prejemane za celo leto	4 gold.
„ „ „ za pol leta	2 „
„ „ „ za četrto leta	1 „
po pošti pošiljane za celo leto	4 gold. 60 kr.
„ „ „ za pol leta	2 „ 40 kr.
„ „ „ za četrto leta	1 „ 30 kr.

Za pošiljanje na dom v Ljubljani za celo leto se plača 40 kr. Naročnina se pošilja Blaznikovi tiskarnici v Ljubljano in to najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen), ki se dobijo pri vsaki pošti in veljajo le 5 kraje.

Častite naročnike prosimo, naj hitijo z naročilom, da brž prvi list v redu dobijo.

Vredništvo.